

byrd; det er erklaeret, at der findes en fuldstændig Orden og en mageløs Disciplin, frembragt ved Kjærlighed, samt velsignede Frugter af denne Disciplin. — Jeg har her søgt kun at medtage de Ting, hvorom jeg syntes at have nogenlunde Sikkerhed, og derimod at udelade de tvivlsomme, men det er muligt, at jeg ikke er fuldstændig oplyst, og at det, jeg har anført, kan suppleres paa mange Punkter. Hvorom Alting er, skule imidlertid disse Tilfælde Spørgsmaal af meget stor Betydning for hele Skolegjerningen omkring i Landet, og det er af Hensyn dertil, at jeg for mit Bedkommende med mine ærede Forespørgere have stillet denne Forespørgsel. De Spørgsmaal, som her fremstaae, ere for det Første: Kan et Skolelærerembede besættes ved Bytning? og for det Andet: Kan en Skolelærer affædiges ved ministeriel Resolution udenfor visse bestemte givne Tilfælde? Disse Spørgsmaal ere ikke reent theoretiske, men det er Spørgsmaal, som allerede tidligere have været opkaefede, idetmindste det sidste, og som saa at sige have deres Historie. Som bekjendt har Loven af 8de Marts 1856 i sin § 9 foreskrevet en bestemt Fremgangsmaade, der skal iagttages, naar et Skolelærerembede skal besættes, og til den hører fremfor Alt, at det skal være opslaaet som ledigt og være bekjendgjort for alle Concurrerende i den Tid, som er bestemt. Dette er idetmindste den vigtigste af alle de Former, som ere fastsatte for Skolelærerembedernes Besættelse i den nævnte Lov; men naar man vil gaae ind paa den Tanke, at Underhaandsbytning af Skolelærerembeder kan finde Sted, hvad enten hertil er et mere eller mindre frivilligt Samtykke af de Paa-gjældende, hvad enten der endog er et Samtykke dertil fra Sogneraadet eller ikke, saa er det klart, at man kommer til at udvise nogle af de vigtigste Former for Skolelærerembedernes Besættelse, som Loven af 8de Marts 1856 med beraad Hn har fastsat. Netop fordi disse spectielle Former ere lovmæssigt foreskrevne, tror jeg, at det ikke er ulisteligt at lade Embeder bytte, medmindre man tillige vil lade foretage Opflag om Ledighed og, efter at have gjort Opflaget, vil see at arrangere den Raldelse, som man vil opnaae ved Bytningen.

En Bytning uden Opflag kan jeg ikke see er stemmende med, eller kan forenes med Loven af 8de Marts 1856 § 9. — Det andet Spørgsmaal, nemlig om en Skolelærer kan affædiges ved ministeriel Resolution udenfor nogle bestemte Tilfælde, kan endnu mere bestrides. Den nuværende Lovgivnings Bestemmelser herom findes i Skoleanordningen af 29de Juli 1814 Tillæg C § 8, hvori det hedder: „Derfor det fra Sognecomissionerne indberettes eller paa anden Maade bringes i Erfaring, at der iblandt Skolelærerne findes nogen, som ikke har erhvervet sig tilstrækkelige Kundskaber eller formedelst Alderdom og Svagthed er uduelig til at vedblive sit Kald, da skal Amts-skoleledirectionen melde det til Cancelliet, der er bemyndiget til at give en saadan Skolelærer Afsted med Pension, efter Omstændighederne.“ Dette er den eneste Hjemmel i Lovgivningen, som vi have for, at Skolelærere kunne affædiges ad administrativt Veie, men man kunde ganske vist sige, at fordi der findes denne Bestemmelse om, at en Skolelærer kan affædiges ved Resolution paa Grund af manglende Kundskaber eller paa Grund af Alderdom og Svagthed, er der ved ikke udelukket, at han ogsaa kan affædiges af andre Grunde. Sammenligner man imidlertid den nævnte Bestemmelse med Anordningens øvrige Bestemmelser, vil man finde, at det er dens Mening, at de her paaapegede Tilfælde ere de eneste, hvori en administrativt Afstedgørelse skal kunne finde Sted, hvorimod der i andre Tilfælde, naar man kunde ønske en Skolelærer affædiget, skal anvendes Forsølgning ved Domstolene og Dom. Mig forekommer det idetmindste, at Anordningens Mening er denne, idet det nemlig i dens Bilag B. § 3a., hvori omhandles de forskjellige Forseelser, som en Skolelærer kan begaae i sin Skolegjerning, og hvorfor man kan ønske ham straffet, hedder, at han først skal advares og dernæst tilrettevises. „Forandrer Skolelæreren ikke derefter sit Forhold, bør Saadant andrages for Amts-skoleledirectionen, som kan dictere ham højere Bøder, indtil 10 Rd. S. B. Men dersom ogsaa denne Straf er uden Frugt, bør Skolelæreren, efter Amts-skoleledirectionens Foranstaltning, tiltales paa sit Embede, fra hvilket